

Bálványfa (ecetfa) (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle)

Bálványfafélék családja (*Simaroubaceae*)

Felismerhetőség	25 m magasságig megnövő fa. Kérge sima, szürke színű, hajtásai feltűnően vastagok. Levelei szórt levélállásban helyezkednek el, 40-60 cm hosszúak 13-35 levélkéből állók, melyek szétdőrsölve kellemetlen szagúak. Általában kétlaki, a virágzat laza, végálló buga, a párta zöldessárga. A termés 3-4 cm hosszú, csavarodott lependék.
Származási hely	Kína (Jangce alsó folyása), Korea
Bekerülésének és terjedésének körülményei	Első adata 1841-ből származik, a nagyharsányi Szársomlyó-hegy déli lábánál telepítették.
Elterjedtsége	Magyarország egész területén gyakori.
Jellemzőbb élőhelyei	Sík- és dombvidékeken, homoki és sziklagyepben, nyílt, száraz erdőkben, erdőszegélyekben, városokban, országutak szélén, elsősorban bolygatott környezetben.
Életmenet	Rendkívül gyors növekedésű, melegkedvelő fa, a szárazságot jól tűri. A gyökéren kialakuló járulékos rügyek segítségével sűrű sarjtelepeket hoz létre. Termése szeptemberben érik, késő ősztől a következő tavaszig folyamatosan hullik. Magja életképességét hosszú ideig megőrzi. Várható élettartama 130-150 év is lehet.
Természetvédelmi kártétele	A bálványfával fertőzött élőhelyek növényzete folyamatosan szegényedik, kezdetben a gyökereiből kioldódó vegyületek, később a fokozódó árnyékolás hatására az őshonos növényfajok fokozatosan kiszorulnak.
Gazdasági szerepe	Erdőfelújításokban gondot okoz. Úgynevezett réslakóként, jelentős károkat okozva, szétfeshetheti a járdák és épületek burkolatát.
Megelőzés, védekezés	Lehetőség szerint ne ültessük! A 346/2008. (XII. 30.) Kormányrendelet alapján (a fás szárú növények védelméről) az ingatlan tulajdonosa, vagyongekezelője, használója a <i>mellékletben</i> meghatározott inváziós fajú fás szárú növény (többek között az <i>Ailanthus altissima</i> is) telepítése, pótlása esetén köteles a növény továbbterjedésének megakadályozására. A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet alapján a megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományainak visszaszorításáról gondoskodni kell. Megelőzésként fontos a talaj és az eredeti növénytakaró bolygatatlanságának megőrzése. A föld feletti részek károsodása esetén a gyökerein kialakuló járulékos rügyekkel sűrű sarjtelep képződhet. A védekezést a termős példányok kivágásával kell kezdeni. Hogy minél előbb megelőzzük a gyökérszárakból történő újrahajtást, a tőkétet tuskózzuk ki vagy tőkefűróval forgácsoljuk szét. A triklópír hatóanyagú Garlon 4 vagy glifozát tartalmú gyomirtó szerekkel eredményesen irtható, a készítmények forgalomba hozatali és felhasználási engedélyében előírt módon. A Garlon 4 I-es forgalmi kategóriájú készítmény, felhasználása felsőfokú növényvédelmi végzettséghez kötött.
Irodalom	Udvardy L. (2004) in: <i>Özönnövények I.</i> , pp. 143-160.

Fotó: Radvánszky Antal

A bálványfa fiatal példánya

Fotó: Udvardy László

Bálványfa hajtása virágzás előtt

Fotó: Udvardy László

Terméses bálványfa ág

